

Патријарх Порфирије: Да сви једно будемо - то је позив Христов

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 16. марта 2025. године, у Недељу пачисту, на светој Литургији у храму Светог Саве на Врачару

Браћо и сестре, вера као основ живота сваког човека, нема онога који не верује, само се поставља питање у шта или у кога верује. За нас, православне хришћане, вера није вредност која се тиче само једног човека, није индивидуалистичка вредност; јер вера је однос, општење, вера је заједница најпре нас, људи, са Богом, са Господом нашим Исусом Христом, али истовремено, поред вертикале, вера има и своју хоризонталу, она се тиче и наших ближњих. Она је и општење, и веза, и карика која нас везује за наше ближње.

Дакле, вера није нешто само што се тиче мене, него је вера, онако како читамо у Јеванђељу Христовом, нешто што се тиче заједнице. Зато ми увек говоримо о вери Цркве. Нисам ја добар или бољи зато што верујем у Бога, него учествујем у радости и благослову, богатству и лепоти светих који се налазе у Цркви и учествујем у свему ономе што је Христово, у свему ономе

што Он дарује Цркви својој као Телу своме и зато сам испуњен лепотом и радошћу. Нема појединачне вере, нити је неко ко мисли да има снажнију и јачу и бољу веру од другог, самим тим у предности у односу на другог, него вера Цркве има своју снагу, свој смисао и своју лепоту, свој садржај. И вера Цркве постоји не само због оних који су у Цркви, да би се они преображавали и узрастали у врлини, него с обзиром да Црква постоји ради спасења света и вером Цркве се спасава читав свет. Зато у зависности од тога колика је снага наше вере, вере као наше заједнице, ми ћемо имати и квалитетнији или мање квалитетан амбијент у којем живимо. Од унутрашње наше вере зависиће и спољашњи свет. Много примера који то потврђују и показују имамо и у Старом и у Новом завету. Данас то најбоље видимо кроз јеванђељску причу коју смо чули из одломка из Јеванђеља по Марку.

Имамо четворицу који су верујући, који доносе пред ноге Христове на носилима једнога који по свој прилици није верујући, нема никакав однос са Богом. И зато што су ова четворица имали снагу вере, али у исто време и љубав према свима и сваком – јер нема аутентичне истинске вере без љубави – с обзиром да су имали и веру и љубав, дошавши Христу замолили су да исцели овога који је без вере и притом још болестан и одузет лежи на носилима. И вели јеванђелист: Видевши Исус веру овај четворице, исцели овога који није веровао.

Треба ли икакво објашњење нама данас овде сабранима и нама који себе зовемо православним хришћанима? Шта треба да је полазна тачка? Шта треба да је корен из којег извире наш живот пред лицем Божјим и шта треба да учинимо, какви треба да будемо да би Господ дејствовао у нама и међу нама? Треба да поставимо себи питање кад год имамо недоумице, проблеме и искушења у којима живимо да ли је то случајно? Да ли смо ми довољно укорењени у својој вери и да ли је наша православна вера наш живот? Ако јесте, онда ћемо знати одговоре. Ако није, онда ћемо бити изгубљени. Зато је важно да сваки родитељ има довољно вере за своју децу, да муж има довољно вере за своју жену, да мајка има довољно вере за своју ћерку и свога сина и да отац има довољно вере за читаву породицу, али и да једна породица има довољно вере за свој комшилук, за своје суграђане, за своје ближње. Ако има довољно вере, вере какву су имали ова четворица, онда ће бити боље. Господ ће учинити чудо и код оних који немају вере и који погрешно живе, погрешно поступају у односу на себе и у односу на друге, па и у односу на нас.

Дакле, од мене се тражи да имам више живе, истините, праве вере; вере која

ме позива на живот, на распеће заједно са Христом да би вама било боље. Али од вас се захтева да имате снажнију, јачу, бољу веру да би мени било боље и да би сваком вашем ближњем било боље. Другим речима, потребно је да ја будем бољи, да ти будеш бољи или боља да би нам заједно било боље. Не можемо тражити изворе својих недаћа изван себе. Не можемо позивати на самокритику, мислећи само на то да други треба да буду самокритични, а ми не. Уосталом, најочигледнији пример о снази вере, која је повезана са љубављу, и о снази вере која је живот у складу са заповестима Божијим, имамо у Старом Завету у којем се говори о Содому и Гомору; о градовима који су били огрезли у грех, у погрешан живот, у егоизам, у самољубље, у егоцентризам, у мржњу, у насиље, огрезли у све оно што је противно вољи Божјој до те мере да је Господ одлучио да та два града збрише са лица земље. Али авај, појавио се један праведник, светитељ Божји. Појавио се Аврам и дошао пред лице Божје, јер имао је веру и вером својом је био повезан и за ближње своје, за своје суграђане, за своју браћу и сестре. Имао је љубави према њима. И није могао да поднесе да ти људи нестану. И отишао је пред Господа скрушеном молитвом и обратио се Господу рекавши: Господе, не мој уништити те градове ако у њима има бар четрдесет праведника, оних који верују на прави начин и живе истинито и воле друге.

И Господ је пристао на то. Међутим, Аврам није нашао 40 праведника. Па је онда Аврам, пошто је био опхрван тугом због својих ближњих, умолио Господа да ако нађе тридесет праведника да Господ и тада сачува ова два града. Није нашао ни тридесет, ни двадесет, ни десет. И та два града су нестала са лица земље. Дакле, ми треба да поставимо себи питање, има ли међу нама десет праведника? У овом храму нас има много више. Да поставимо себи питање: да ли је наша вера вера сујеверна, вера магијска, или је наша вера жива, освећена и просвећена, облагодатељна, вера која је живот, која значи заједницу са Богом и заједницу са ближњим, која значи Цркву?

Сигуран сам да међу нама и у нама има толико вере. То сам и јуче спознао и да је Господ учинио чудо. И зато сам благодаран Њему заједно са вама, пре свега због тога што смо сви били у страху да ће јучерашњи дан бити дан испуњен мржњом, агресијом, да ће бити дан испуњен насиљем, да ће се пројавити и потврдити бес једних у односу на друге; али Господ је благодаћу својим интервенисао и, хвала Богу, свега тога није било. И сигуран сам да је то због тога што има праведника, што има оних који верују у Бога и вером су повезани са другима. Наравно, да кажем искрено, волео бих да у току ове Четрдесетнице, управо утемељени на својој вери и на позиву на преображај и покајање, свако се загледа у своје срце и што год нађе у њему да је

недостојно срца да одсеца и избацује из срца, да чисти срце од страсти, од острашћености, од егоизма, да у току овога посла, да употребим и ту реч, блокирамо свој егоизам, своје самољубље, свој егоцентризам, искључивост, да блокирамо мржњу ако има у односу на ближње, да блокирамо острашћеност. И та реч сама по себи, по свом значењу, говори да онај који је острашћен страда, али од њега страда и други. Као што смо помињали да реч бес у словенском језику значи демон, значи ђаво. Дакле, да блокирамо све оно што нас одваја од Бога и да отворимо своје срце, своју душу једни за друге, да будемо спремни најпре да слушамо једни друге и да учинимо све што можемо да не повредимо једни друге, тј. да не повредим ја тебе, али и да се ти такође трудиш да не повредиш никога.

Волео бих да и то кажем, ослањајући се на данашње Јеванђеље, да се наша деца врате у учионице, у основне и средње школе и на факултете, и да управо блокирајући све оно што је грех, блокирајући зле помисли, зле речи и зле поступке једних у односу на друге, сви међусобно разговарају и учећи се и учећи једни друге, да изналазе најбољи пут на којем има места за све. И, наравно, да кажем и то, јер неретко се доводило у питање шта ми мислимо о студентским захтевима. Мислим да нема човека који није за то да буду испуњени студентски захтеви, али ја нисам тај, а и вероватно је мали број нас сабраних овде, који може да каже да ли јесу или нису. То треба да кажу компетентни, позвани и плаћени за то. Зато и ту треба да се блокира безизлаз, да се блокира беспуће, да се блокира у нама искључивост, да се блокира егоизам, да се блокира самољубље, да се блокира све оно у нама што не подразумева постојање другог.

Нека би Бог дао да живећи вером, Православном вером, нама у Јеванђељу откривеном вером ове четворице коју смо видели да кроз њихову веру Господ чини чуда, да живимо том вером и да њом узрастајући знамо да је то вера заједнице, да је то вера кроз коју смо једно. Без истинске праве вере и без живота по вери и љубави, ми не можемо остварити позив Божји, позив Христов: да сви једно будемо. Да сви једно будемо – то је позив Христов. Не да будемо истоветни, да будемо копија један другог, него да будемо једно, да будемо заједница у којој се не укида различитост, у којој се не искључује другост. Не! У којој различитост постоји не да би била супротност нама, него као дар, као посебан, другачији печат у односу на мене, којим се и ја обогаћујем, јер сам отворио срце ка Теби и обрнуто.

Дај, Господе, да тако буде! Нека нас све Господ благослови, а Њему нека је слава, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векој векова. Амин.

spc.rs